

Шахматна **МИСЪЛ**

СОФИЯ 1954

СЪДЪРЖАНИЕ

	стр.
Да пребъде дялото на великата Октомврийска революция	145
Б. Божков — XI световно отборно първенство	146
Шахматните секции — ревностни разпространители на сл. „Шахматна мисъл“	148
Шахматният отбор на „Спартак“ — шампион на СССР	149
Н. Минев и Р. Бобеков — Из дневника на участниците в XI световно отборно първенство	149

ПАРТИИ

Н. Минев — № 132. Испанска партия — Сабо (Унг.)—Минев	151
Ол. Нейкирх — № 133. Ортодоксална защита. Рабар (Югославия)—Нейкирх	151
Здр. Милев — № 134. Староиндийска защита. Милев—Поррека (Италия)	152
А. Малчев — № 135. Староиндийска защита. Цветков—Пенроз (Англия)	153
М. Бобоцов — № 136. Староиндийска защита. Бобоцов—Пано (Аржентина) . . .	153
Р. Бобеков — № 137. Староиндийска защита. Росето (Аржентина)—Бобеков	154
М. Вълчанов — № 137. Староиндийска защита. Ботвиник—Найдорф	154
И. Димитров — № 139. Защита Нимцович. Бронщтин—Трифунувич	155
П. Иванов — № 140. Защита Нимцович. П. Иванов—Филипов	155
Здр. Кадрев — 141. Дамски гамбит. Кадрев—Кр. Димитров	156
№ 142. Новоиндийска защита. Бобоцов—Палмасон (Исландия)	156
П. Ковачев — Успехи в работата на околийската шахматна секция в Разград	157
Н. Бахаров — III-то отборно първенство на София	157

ИЗ ШАХМАТНАТА ТЕОРИЯ

П. Керес и И. Бондаревски — Защита Нимцович в турнира на кандидатите	158
--	-----

ОТДЕЛ КОМПОЗИЦИЯ

Вл. Рангелов — Що е плагиат и предшественик	160
---	-----

На снимката: световният шампион М. Ботвиник и Н. Минев на световното отборно първенство в Амстердам

Редакционна колегия

А. Малчев (отг. редактор), Ал. Цветков, Ол. Нейкирх, арх. Вл. Рангелов, Ал. Кипров, Б. Божков, Здр. Милев, М. Бобоцов, М. Вълчанов, Н. Минев, Н. Охридски, П. Петров

ШАХМАТНА МИСТЪЛ

ИЗДАНИЕ НА ВЪРХОВНИЯ КОМИТЕТ
ЗА ФИЗИЧЕСКА КУЛТУРА И СПОРТ
ПРИ МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

Книжка десета
Година седма — 1954 г.

ДА ПРЕБЪДЕ ДЕЛОТО НА ВЕЛИКАТА ОКТОМВРИЙСКА РЕВОЛЮЦИЯ

Наскоро трудещите се от цял свят чествуваха 37-та годишнина на Великата Октомврийска социалистическа революция, в резултат на която бе създадена първата в света пролетарска държава — Съюзът на съветските социалистически републики.

Октомврийската революция откри нова ера в световната история, ерата на крушението на капитализма и победата на новия, социалистически обществен строй. Поставайки си за цел унищожаването на всякаква експлоатация и гнет и построяването на безкласовото комунистическо общество, Октомврийската революция озари и проправи единствено спасителния за трудещите се от цял свят път към изтръгване от социалния и национален гнет, път към действителна свобода и равенство.

Родена в огъня на великия Октомври, Съветската социалистическа държава под ръководството на Комунистическата партия крепне и процъфтява вече 37 години. Почти 4 десетилетия вече Съветската страна, разгромявайки многократно нашествия на империалистите, се възправя като несъкрушима опора и страж на мира и социализма в целия свят.

Днес Съветският Съюз уверено върви напред по пътя на постепенния преход към комунизма — вековната мечта на най-светлите умове на човечеството.

Дълбоко човечните, спасителни идеи на Октомврийската революция завладяха сърцата на милиони трудещи се в цял свят, превърнаха се в могъща материална сила. Днес под знамето на социализма изграждат с невиджана енергия своя нов живот работниците и селяните от всички народнодемократични страни в Европа и Азия. По победоносния път на великия Октомври върви днес с непреодолима мощ шестстотиямилионният китайски народ. За мир, демокрация и социализъм сега, се борят милиони обикновени хора в капиталистически страни. В своята тежка борба те имат пред себе си лъчезарния пример на героичните руски работници и селяни, примера на Октомврийската революция.

Като разбиха оковите на капитализма, социалистическата революция разкрепости с векове потисканите съзнателни сили на народа, пробуди за съзнателно историческо творчество най-широки трудещи се маси, които по-рано бяха обречени на зверска експлоатация, невежество и забвение.

Към такова съзнателно историческо творчество на своята материална и духовна култура бе приобщен и нашият трудещ се народ, който десетилетия наред, окрилян от примера на Октомврийската революция, се бори против монархофашизма и капитализма и успя да го ликвидира с решаващата помощ на съветската армия-освободителка.

Днес под ръководството на Комунистическата партия трудещите се в нашата Родина осъществяват с упоритата си работа идеите и заветите на великия Октомври — строят с всеотдайния си труд социалистическото общество. Благодарение на успешното изграж-

дане на основите на социализма у нас сега се осъществява широка програма за осигуряване в близките години рязък подем на материалното и културното равнище на народа. Тези големи успехи на нашата Родина в социалистическото строителство се дължат на непрестанната и все нарастваща безкористна материална помощ на Съветския Съюз, който, верен на идеите на Октомври, с чест изпълнява историческото си призвание на първа „Ударна бригада“ на комунизма в целия свят.

Великата Октомврийска социалистическа революция извърши коренен преврат и в цялото културно развитие на човечеството. На основата на новите социалистически производствени отношения и на по-висшата материално-техническа база на социализма в Съветския Съюз и народнодемократичните страни се създаде, развива и процъфтява качествено новата социалистическа култура, неразривно свързана с практиката и изцяло обслужваща постоянно растящите материални и културни потребности на народа. В обхвата на тази нова, пролетарска култура намери своето подобащо място и социалистическата физкултура и спорт, включително и шахматът — като малък, но самостоятелен дял от духовното богатство на човечеството. Днес у нас по примера на Съветския Съюз, организирано и масово се развива физкултурата и спортът, в това число и шахматът. Чрез тях социалистическата държава възпитава у освободения от монархофашисткия гнет народ любов към съзнателния творчески труд, умение и майсторство в работата, воля и устрем към непрестанен прогрес, възпитава новия социалистически човек, като неуморен труженик и смел защитник на Родината.

Огромните успехи, които социалистическата наука и изкуство, както и физкултурата и спортът, включително и шахматът, постигат от години насам не само в страните от социалистическия лагер, но и в световен мащаб — на международни конкурси, фестивали и състезания — отново потвърждават, че единствено правилният път за всестранното материално и културно развитие на трудещите се народи е пътят, възвестен от оръдейните залпове на крайцера „Аврора“ през октомври 1917 г.

Чествувайки годишнината на Октомврийската революция, нашият народ, както и трудещите се от цял свят, с вечна признателност си спомнят, че този спасителен за тях път е напоен с кръвта на героичните руски работници и селяни, осяян със свидните жертви на славната Комунистическа партия на Съветския Съюз.

За тържеството на този път, за победата на идеите на Октомврийската революция в целия свят днес самоотвержено се борят и трудят милиони хора — цветът на човечеството.

Слава на победния Октомври!

XI СВЕТОВНО ОТБОРНО ПЪРВЕНСТВО

Б. БОЖКОВ

От 4 до 25 септември т. г. в Амстердам се проведе XI световно отборно първенство по шахмат, в което участваха отборите на 26 държави. За първи път след Девети септември в това най-отговорно шахматно международно състезание взе участие и НР България със своя републикански отбор в състав: 1. м. Николай Минев, 2. м. Олег Нейкирх, 3. м. м. Здравко Милев, 4. м. м. Александър Цветков, 5. м. Милко Бобоцов, 6. м. Радко Бобков.

Резултатите, получени на XI световно отборно първенство по шахмат, са вече известни. Тези резултати са показателни в редица отношения.

Най-забележителното постижение на XI световно отборно първенство е несъмнено блестящото класиране на отбора на Съветския Съюз в състав: световния първенец по шахмат Михаил Ботвиник, гросмайсторите Смирлов, Бронщайн, Керес, Котов, Гелер. Провеждайки финала с изключителна сила и борбеност — с 10 убедителни победи и само една равна среща, отборът на Съветския Съюз се класира на първо място, като завоюва отново златната купа на шахматната олимпиада. Огромното надмощие и превъзходство на съветския шахматен отбор над всички останали отбори е отразено най-ярко в обстоятелството, че Съветският Съюз постигна във финалния турнир 77,3 процента, класирайки се с цели седем точки пред излязлата на второ място Аржентина.

Това представлява нова ярка демонстрация на разцвета и непобедимостта на съветската шахматна школа — израз на могъществото и неизчерпаемите материални и културни възможности на великата Съветска страна, на социалистическия строй. На XI световно отборно първенство съветският отбор отново показва на дело, че възможностите за развитие на шахматното изкуство и за усъвършенстване на майсторството са практически неизчерпаеми. В това отношение особено забележително е обстоятелството, че от всички играни партии от основния състав на съветския отбор той не загуби нито една единствена партия. Изключителен успех постигнаха световният шампион М. Ботвиник, който бе награден със златен медал за най-добър резултат на първа дъска и гросмайсторът Керес, който от 15 играни партии събра 14,5 точки, получавайки приза на олимпиадата за най-добро индивидуално представяне.

И на XI световно отборно първенство по шахмат особено силно впечатление произведе фактът на огромното обаяние и авторитет, с които се ползват непобедимите съветски шахматисти сред широките слоеве на народа в капиталистическите страни. И тук — в Амстердам — гросмайсторите Ботвиник, Смирлов, Бронщайн, Керес, Котов и Гелер трябваше десетки и стотици пъти ежедневно да се подписват в специал-

ните бележници за автографи на хилядите холандски любители на шахмата и горещи поклонници на непобедимата съветска шахматна школа.

На второ място резултатите от XI световно отборно първенство са знаменателни с това, че всички участвали страни на народната демокрация (Чехословакия, Унгария, България) влязоха във финала и се класираха много добре в самия финален турнир. Този факт отново показва какви необозрими перспективи за развитието на шахмата разкрива пред нас творческото изучаване и прилагане на научните принципи на съветската шахматна школа и на съветската физкултура и спорт изобщо. Влизането на всички участвали в олимпиадата страни от социалистическия лагер в турнира на най-силните е такъв успех на социалистическата физкултура и спорт, който отразява неизменно и неоспоримо преимущество на културното развитие на освободените от капиталистическия гнет народи.

Специално за българския шахмат и за цялата наша физкултура и спорт класирането на НР България на 9—10 място заедно с Англия представлява високо постижение. Забележително тук е обстоятелството, че на световното отборно първенство „внезапно“ се появи нова сила — републиканският отбор по шахмат на НР България, който убедително — с три победи и две равни срещи — влезе в челната група на най-силните шахматни отбори в света, завоюва правото да се съревновава с тях.

Това е истински скок в развитието на българския шахмат, осъществен благодарение на непрестанните грижи на Партията и Правителството за развитието на физкултурата и спорта. Този успех нагледно разкрива факта, че българските шахматисти изпълняват достойно решенията на Партията за достигане постиженията на европейските спортисти, че през изтеклите десет години народна власт нашето родно шахматно изкуство се е издигнало до равнището на първостепенна международна класа. Това с особена радост отбелязваха всички приятели на Родината ни на XI световно първенство. Най-скъпа от всички обаче е безспорно високата оценка, която дадоха за състоянието и възможностите на родния шахмат съветските другари и, по-специално, гросмайстор Ботвиник, който сподели пред нас възхищението си от младостта, морално-волевите качества и шахматната сила на нашия отбор. Същият факт бяха принудени многократно да признават и много често — твърде неохотно — дори и най-закоравели консерватори в областта на шахмата и политиката, които не могат да бъдат заподозрени и в най-малка степен към нашата социалистическа Родина. Дори жълтата преса на холандската буржоазия не бе в състояние да премълчи този факт — толкова голямо впечатление произведе и толкова ши-

рока известност придоби успешното представяне на нашия отбор.

По такъв начин на XI световно първенство нашият републикански отбор по шахмат заличи безвъзвратно отдавна остарялата представа за изостаналостта на нашата Родина в областта на шахмата. Останаха дълбоко погребани в историята и двата безславни дебюта на монархофашистка България на международната шахматна сцена: класирането на последно място в световното отборно първенство в Мюнхен през 1936 г. и на 21-о място (от 27 държави) на световното първенство в Буенос Айрес през 1939 г.

Истинското значение на този голям успех на родния шахмат може по достояние да се оцени, само като се има предвид, че младият наш шахматен отбор не притежава почти никакъв международен опит и участва за първи път след Девети септември в световно отборно първенство. Въпреки че на отделните дъски нашите майстори срещнаха състезатели, участвали в десетки международни турнири, републиканският отбор по шахмат на НР България се оказа равностоен противник на такива силни и с огромен международен опит шахматни отбори, като унгарския, чехословакия, аржентинския, югославския и победи Канада, Швеция, Италия, Ирландия, Исландия, класирайки се пред 17 капиталистически държави, между които такива, като Франция, Австрия, Норвегия, Финландия, Гърция, Швейцария и др. Най-радостно и свидетелстващо за големия растеж на шахматното движение у нас е обстоятелството, че четирима от състава на републиканския отбор са млади състезатели.

Особено добре се представи майсторът на спорта Николай Минев, който имаше изключително тежката задача да играе на първа дъска срещу най-силните шахматисти на отделните страни, в повечето случаи гросмайстори. Освен това Минев бе и най-тежко натоварен в отбора — с 13 играни партии. Въпреки това обаче майстор Минев завърши успешно олимпиадата с почетния резултат $+4, -5, =4$, т. е. с 46,2%. Такъв добър резултат на първа дъска в световно първенство нашият републикански отбор постига за първи път. Изключително ценна победа завоюва майстор Минев над унгарския гросмайстор Сабо. Това впрочем е и първата победа на български шахматист над гросмайстор. Най-характерна за стила и възможностите на Минев обаче остава безспорно партията му със световния първенец гросмайстор Ботвиник, която, макар и да загуби, майстор Минев проведе на изключително високо творческо равнище, със задълбочен шахматен усет и далечно комбинационно и стратегическо виждане, съчетани с великолепно издръжливост и напор.

Отлично се представи и майсторът на спорта Милко Бобоцов, който от 11 играни партии, при това 9 от тях

РЕЗУЛТАТИ НА СЪСТЕЗАТЕЛИТЕ ОТ БЪЛГАРСКИЯ ОТБОР

във финала, събра 7 точки (63·69%), спечелвайки приза за най-добър индивидуален резултат от българския отбор. И на X Световно отборно първенство майстор Бобоцов прояви своите силно развити качества на турнирен боец, на много надежден реализатор на точки (+5, -2, =4). Във връзка с това заслужава особено отбелязване равната партия на Бобоцов с кандидатата за световен първенец през 1952 г. съветския гротмайстор Бронщайн.

СOLIDНО и уверено проведе своите партии международният майстор Александър Цветков, постигайки 50% (+2, -2, =7). В олимпиадата той трябваше също така да изнесе твърде тежък за шахматния състезател товар, играйки 8 от 11 партии с черните фигури. Това, разбира се, не даде възможност на Цветков да разгъне докрай възможностите си, но същевременно облекчи до известна степен задачата на останалите, по-малко рутинирани състезатели. В това естествено се състои другата негова немалка заслуга за извоюване колективното постижение на отбора. Между партиите на майстор Цветков особено ценна е неговата равна партия с кандидатата за световен първенец през 1954 г. съветския гротмайстор Смеслов.

Общо взето добре се представи и майсторът на спорта Радко Бобеков. Като се има предвид, че той няма почти никакъв международен опит и на право бе поставен да играе срещу силни чуждестранни майстори, неговото постижение (+4, -5, =1), т. е. 4·5 точки от 10 партии или 45%, е много обнадеждаващо.

Неудачно се представи на XI световно отборно първенство международният майстор Здравко Милев, който от 12 играни партии постигна само 4·5 точки (+2, -5, =5), т. е. едва 37·5%. Причините за това се коренят в слабата общофизическа издържливост на Милев, който през по-голямата част на турнира бе в недобро здравословно състояние и главно — в несистемните му теоретически и практически занимания по шахмат. От неблагоприятното си представяне на олимпиадата майстор Милев следва да направи най-сериозни изводи за по-нататъшната си работа и подготовка като шахматен състезател, никога да не забравя, че при достигната от него шахматна класа всяка, и най-малката по-нататъшна стъпка напред се осъществява само с цената на системни занимания и труд, съзнателен, целенасочен труд за усъвършенстване. У м. Милев са налице нужните данни, за да изживее успешно създалата се временна „криза“ и нашата шахматна общественост очаква с вяра това да стане в най-скоро време.

Майсторът на спорта Ол. Нейкирх, макар и включен в основния състав на отбора, игра най-малко партии — само седем. Той бе единственият от състезателите, който бе възпрепятствувал да премине през предварителна подготовка. Поради това желанието му да бъде по-рядко включван в бойния състав на отбора, що се отнася до началната фаза на турнира бе уважено, но след като бяха минали няколко кръга и вече започна да се чувства умората

	Полуфинал					Ф и н а л										Точки		
	Италия	Канада	Аргентина	Ирландия	Чехословакия	Израел	Унгария	Аргентина	Испания	СССР	Югославия	Зап. Германия	Чехословакия	Холандия	Швеция		Англия	%
1. Николай Минев	1	1	0·5	1	0·5	0·5	1	0	—	0	0	0	—	0	0·5	—	46·2	5·5
2. Олег Нейкирх	—	0	—	0·5	0·5	0	—	—	—	—	1	—	0·5	0·5	—	—	43·9	3
3. Здравко Милев	1	0·5	0·5	—	0·5	0	0	—	0	—	1	0	0·5	0·5	—	0	37·5	4
4. Алек. Цветков	0·5	—	0	1	0·5	0·5	—	0·5	0·5	—	0	—	—	—	0·5	1	58	5·5
5. Милко Бобоцов	—	1	—	1	—	—	0	1	1	0·5	0	—	0·5	0·5	1	0·5	63·6	7
6. Радко Бобеков	1	—	1	—	—	—	1	0	1	0	—	0	0	—	0·5	0	45	4·5
	3·5	2·5	2	3·5	3·5	2	2	1·5	2·5	1	2	0	1·5	1·5	2·5	1·5		

у другите състезатели, по-нататъшното му отбягване да играе не бе вече оправдано от гледище на общия интерес на отбора. Тук беше необходимо Нейкирх, независимо, че не бе достатъчно подготвен, да прояви повече качества на турнирен боец и да облекчи задачата на своите другари, още повече, че както показва неговият индивидуален резултат +2, -3, =2 (42%), той имаше необходимите сили за това. Това се подчертава и от успешното му индивидуално представяне във финалния турнир (50%). Ето защо за дадения най-малък принос за постижението на отбора като колектив Нейкирх търпи сериозна другарска критика.

Важно е да се отбележи, че значителната неизгода за нашия отбор, един от неговите основни състезатели, при това на втора дъска, да участва без съответна подготовка, бе предизвикана от недопустимото подценяване нуждата от основна подготовка за всеки състезател от отбора от страна на началника на отдел шахмат при ВКФС др. Джераси. На м. с. Нейкирх, който е на шатна длъжност във ВКФС като държавен треньор, бе фактически отнета възможността да се подготвя наравно с другите състезатели, както и да изпълнява служебните си функции на държавен треньор при подготовката на отбора. По изричното нареждане на др. Джераси, Нейкирх бе принуден само след тридневни занимания е отбора в лагер-школа в Боровец да се завърне в София и се заеме отново с „обичайната“ канцеларско-бумажна и техническа работа, която всъщност няма нищо общо с длъжността и призванието му на държавен треньор. Нещо повече през последните дни преди отпътуването, през най-напрегнатата работа по организацията и подготовката на участието на националния ни отбор в световното първенство м. с. Нейкирх трябваше да замества др. Джераси в службата му, тъй като последният предпочете вместо да помогне, да замине в командировка. По такъв начин се получи парадокс: докато учрежденията и учебните заведения, в които работят и се учат останалите членове на републиканския отбор, дадоха възможност на последните да се подготвят за олимпиадата, самият началник на отдел шахмат при ВКФС на самия държавен треньор по шахмат

не предостави възможност да се занимава нито с отбора, нито да подготвя себе си като състезател за олимпиадата.

Разбира се, постигнатото от нашия млад републикански отбор по шахмат далеч не е предел, той би могъл да завоюва още по-голям успех. На това обаче попречи липсата на международен опит и съвършено недостатъчната (12-дневна!) специална предсъстезателна подготовка, която му бе осигурена. За огромното значение на предварителната общофизическа и шахматна подготовка най-красноречиво говори кривата на индивидуалното представяне на отделните състезатели в течение на цялото състезание. Независимо от това, че във втората част на турнира — във финала — трябваше да се играе срещу по-силни отбори, тази крива за индивидуалното постижение на всеки от състезателите разкрива една обща тенденция: голямо спадане на постигнатия процент. В това спадане на кривата на индивидуалните постижения е отразена и настъпилата умора и намалената издържливост на състезателите, появили се в такава остра форма именно поради недостатъчната общофизическа подготовка. Това напълно се потвърждава и от следните данни, извлечени от поместената таблица. Ако сравним индивидуалните постижения дори през първите осем кръга и вторите осем кръга (в този случай силата на отборите, с които сме играли, значително се изравнява, като се намяла по този начин влиянието на този страничен за дадения случай фактор — силата на отборите), ние виждаме, че докато през първата половина Н. Минев е постигнал 68·75% (при това от осем поред играни партии), през втората половина той е постигнал само 10%. Същите показатели съставляват съответно: за Милев — 41·7% и 33%, за Бобоцов — 75% и 57%, за Бобеков — 75% и 25%. Равна и стабилна е само кривата на Цветков, който и през двете половини на турнира е постигнал по 50%. Единствено кривата на Нейкирх бележи отклонение от общата тенденция към спадане, а това потвърждава верността на горните наблюдения, тъй като във втората половина на турнира Нейкирх участва с най-свежи сили.

Явно е впрочем, че при достатъчна

ШАХМАТНИТЕ СЕКЦИИ РЕВНОСТНИ РАЗПРОСТРАНИТЕЛИ НА СП. „ШАХМАТНА МИСЪЛ“!

общофизическа подготовка такава за нижаване на резултатността на отделните състезатели не би се получило в никакъв случай. В тази именно връзка и следва да се направи първият извод относно участието ни в бъдещи международни състезания, а именно: необходимо е да се полагат повече и по-навременни грижи за подготовката на републиканския отбор като цяло и на отделните състезатели, като им се осигурява по-продължителна лагер-школа. В това отношение можем да посочим опита на чехословашкия републикански отбор, който се е подготвял за XI световно отборно първенство в лагер-школа в течение на 5—6 месеца. Впрочем такава практика по отношение на състезателите по някои дисциплини съществува вече и у нас, необходимо е обаче тя да се прилага и спрямо републиканския отбор по шахмат.

Освен съвсем недостатъчната подготовка, за по-успешното представяне на републиканския отбор по шахмат попречи и липсата на анализатори. Ролята на анализаторите, както е известно, е извънредно голяма, особено на такива крупни международни състезания и при такъв тежък регламент като шахматната отборна олимпиада. Тази липса на анализатори се прояви с особена сила във финалния турнир, когато броят на отложените партии нарасна много и отборът като цяло се натовари до предела на физическо изтощение. При такава именно обстановка на прекомерна умора протече срещата със Западна Германия, която завърши с известния на всички така нереален резултат. За огромното значение на анализаторите свидетелствуват и фактът, че повечето от отборите, борещи се за успешно класиране, разполагаха с 1—2—3 анализатори, както и с отделни треньори. Впрочем, несъмнено е, че ако с отборите по други дисциплини се изпращат специални треньори, резерви и секунданти, толкова по-необходимо е да се въведе тази добра практика и спрямо републиканския отбор по шахмат.

Въпреки тези и някои други съществени недостатъци в подготовката и организиране участието ни в XI световно първенство нашият републикански отбор прояви изключителна всеотдайност и воля за победа в тежката шахматна борба. Изпълнявайки успешно на XI световно първенство указанията на Партията за достигане на спортните постижения на европейските майстори, нашите първи шахматисти имат сега за най-главна задача да укрепят и разширят постигнатото, като работят за по-нататъшното усъвършенстване и издигане на родното шахматно изкуство до гротмайсторско равнище. Челните наши шахматисти добре знаят, че този път — пътя към гротмайсторското равнище — е всещност и най-трудният, изпълнен с много работа и волеви усилия за непрестанно усъвършенстване. Неможе да има съмнение обаче, че в близките години българското шахматно движение ще издигне от своите редове и първия носител на гротмайсторското звание. Гаранция за това са ежедневните бащински грижи на Партията и Народната власт.

Вече седем години списание „Шахматна мисъл“ служи неуморно на нашето шахматно движение — пръска шахматна просвета, предава творческия опит на майсторите на шахматното изкуство, запознава с шахматната теория, с достиженията на съветската шахматна школа, информира за шахматните събития у нас и в чужбина, обсъжда проблемите на нашето шахматно движение, помага в организационната работа по шахмата. Ролята, която е изиграла досега „Шахматна мисъл“ за преуспяването на родния шахмат е действително значителна. Тя би била още по-голяма, ако списанието се разпространяваше по-широко сред масата любители на шахмата, ако неговото значение се оценяваше правилно от всички шахматисти и особено от шахматните дейатели в нивозите шахматни секции. За съжаление обаче все още има немалко шахматисти — разредници, а даже и шахматни дейатели в самите ръководства на шахматните секции, които пренебрегват и подценяват значението на списанието, които дори не са разгръщали неговите страници, не знаят нищо за шахматните прояви и живот извън техните шахматни клубове, които не се интересуват от проблемите на шахматното движение. Докато в градовете като Пловдив, Враца, Разград и др. секциите ревностно следят живота на списанието, поддържат връзка с редакцията, сътрудничат, изпращат материали — писма, дописки, предложения, критики и имат списанието като основно помагало в своята учебна и организационна работа, на други места като Сталин, Видин, Търново, където има значителен брой шахматисти, за списанието много малко се знае.

На 1 октомври заночна акцията за набиране на абонати за „Шахматна мисъл“ за 1955 година. На всяко селище в страната е спуснат план за броя на абонатите, които следва да се наберат. Изпълнението на този план има значение на подготовка и осъществяване на значителна част от работата на шахматните секции по популяризирането, по учебно-методичната и възпитателна работа и по повишаването на спортното майсторство по шахмата. Ето защо необходимо е шахматистите да се отзоват с готовност на акцията за набиране на абонати. Особено шахматните дейатели и ръководствата на шахматните секции трябва да окажат активно съдействие на местните служби по разпространение на печата (РЕП) за изпълнението на плана за набиране на абонати. Необходимо е шахматните секции при КФС съвместно с представител на РЕП и ръководствата на шахматните секции при ДСО да направят правилно разпределение между местните колективи на контролната цифра за абонаментите в селището и ако тя е недостатъчна, да изискат допълнителни бройки, да набележат и проведат агитационни мероприятия, сред шахматистите — събрания, съобщения, покани, лозунги, лично проагитиране и др.,

да следат отблизо хода на кампанията и покритието на контролните цифри на абонаментите.

Редакцията на „Шахматна мисъл“ има сведения, че на редица места ръководствата на секциите не се интересуват от акцията за набиране на абонати. Някои наши читатели и сътрудници справедливо критикуват тези ръководства и от своя страна правят предложения и препоръки. Особено ценни са препоръките на нашия сътрудник от Г. Оряховица К. Раев, основани на опита на шахматната секция при Държ. захарни заводи — Г. Оряховица. Той пише:

„Тук се получават ограничен брой книжки за ръчна продажба и мнозина любители не успяват да си набавят списанието. Най-сигурният начин за редовното му получаване е абонаментът. Ночесто се случва така, че голяма част от шахматистите поради незнание, заестост или небрежност пропускат сроковете и остават без абонамент. Ето защо най-удобно е груповото записване. Тъй като околийската и градската шахматни секции в Г. Оряховица бездействуват по отношение набирането на абонати, то инициативата и акцията за това се провеждат от шахматната секция при завода. На събрание и чрез лична агитация се поканват всички любители на шахмата от завода да станат абонати, поканват се и шахматистите от другите секции. На всички дали съгласието си се съставя списък в два екземпляра с точно обозначение на адресите. Единият списък се предава на разпространителя на печата за записване на групов абонамент, а по другия започва събирането на сумите.“

Този препоръчан от др. К. Раев, или друг начин, който самата практика ще покаже, ще трябва да се използва от шахматните секции, най-важното обаче е, да се вземе присърце и да се проведе с нужната сериозност акцията по набиране на абонати. Тук трябва да отбележим похвалната инициатива на градската шахматна секция в Бургас, която на общо събрание, организирано за обсъждане работата на „Шахматна мисъл“ по предложение на председателя на секцията — др. Стефан Калчев гласува единодушно решение да обяви съревнование на градската шахматна секция в гр. Сталин за предсрочно изпълнение и преизпълнение на плана за набиране на абонати. Добре е и тази инициатива да се отзоват и други шахматни секции, имайки предвид че успешното изпълнение на акцията за набиране на абонати е и верен признак за добрата работа на шахматните секции изобщо.

Шахматистите обичат да четат за своята любима игра, обичат своето списание и желаят да го получават. Осигурете масово и навреме абонирането им.

ШАХМАТНИЯТ ОТБОР НА „СПАРТАК“ — ШАМПИОН НА СССР

„С п а р т а к“! Читателят знае за това съветско спортно дружество, тъй като спартаковци — футболистите, лекоатлетите, гимнастиците, тежкоатлетите, колоездачите — не веднаж са участвували с успех в състезанията за първенство на Съветския Съюз и в международни срещи.

А сега и шахматистите на „Спартак“ заеха ръководно положение в съветския спорт. Това стана при състезанията за отборно първенство на СССР по шахмат, които завършиха наскоро в Рига.

При тези състезания борбата се води с изключително упорство. Единадесет от най-добрите отбори на спортните дружества и клубове си оспорваха победата. В състава на всеки отбор влизаха по шестима шахматисти и по две шахматистки.

За силата на играта на участниците говори фактът, че между тях имаше четирима гротмайстори, петнадесет международни майстори и редица други ръководни съветски шахматисти.

Но още в по-голяма степен е показателно това, че на изпитаните гротмайстори и майстори не веднаж се налагаше да понасят поражение в срещите си с младите шахматисти. Така например, гротмайсторът Марк Тайманов („Искра“) беше победен от работника в един от московските заводи, кандидат майстора Евгени Васюков („Крылья Советов“). Гротмайсторът Юрий Авербах („Зенит“) загуби срещу студента от Рижкия университет, кандидат майстора Михаил Тал („Даугава“), а бившата световна шампионка Людмила Руденко („Зенит“) претърпя поражение в партията с младата учителка от едно от училищата в Краснодар, първоразрядничката Людмила Бондаренко („Искра“).

Така се формира спортната борба при състезанията:

В началото водачеството взеха шахматистите от д-во „Спартак“. Печелейки среща след среща, те уверено се придвижваха напред и изглеждаше, че бяха недостигаеми за всички останали отбори.

В навечерието на отговорните срещи пред финиша обстановката се измени. След като одържа редица блестящи победи, отборът на д-во „Наука“, съставен от преподаватели и студенти от висшите учебни заведения, не само достигна, но и изпревари с половин точка спартаковци.

Въпросът за победителя на турнира се реши едва в последния ден на състезанията. Наистина, отборът на „Спартак“ и отборът на „Наука“ събраха по еднакъв брой точки (51,5 точки от 80 възможни), но, съгласно положението на състезанията, почетното звание „шампион на страната“ беше дадено на отбора на д-во „Спартак“, спечелил всички игри, докато отборът на д-во „Наука“ бе по-несъл две поражения.

На отбора на „Спартак“ бе връчена преходната награда на Комитета за физическа култура и спорт при Мини-

стерския съвет на СССР. Участниците в този отбор — гротмайстор Тигран Петросян, международните майстори Ратмир Холмов, Семьон Фурман, Владимир Симагин и Рашид Нежметдинов, майсторът Исак Липниcki, първоразрядничките Нина Войчик и Нина Русинквич са наградени със златни медали.

Със сребърни медали са наградени участниците в отбора на д-во „Наука“.

С десет точки от тези два най-силни колективи изостана заелият трето място отбор на д-во „Медик“. По-нататък местата в турнирната таблица са разпределени така: „Локомотив“ и „Труд“ по 40,5 точки, „Искра“ — 39,5 точки, „Динамо“ — 37 точки, „Зенит“ — 36,5 точки, отборът на Съветската армия — 36 точки, „Даугава“ — 33 точки и отборът на д-во „Крылья Советов“ — 32,5 точки.

При състезанията постигна рекорден личен резултат московската шампион-

ка Нина Войчик, която събра 8,5 точки от 10 възможни.

С голяма сила проведе всички състезания най-младият съветски гротмайстор Тигран Петросян. На първа дъска той събра 7 точки от 10 възможни.

Масовите състезания на съветските шахматисти винаги изтъкват нови имена, нови ярки дарования. Така беше и този път.

Блестящо се представи при състезанията представителят на отбора на Съветската армия войникът Анатолий Лутиков. Срещайки се на трета дъска с опитни и силни противници, този млад кандидат майстор събра 8 точки от 10 възможни, като показва истинско високо майсторство.

Любителите на шахмата следяха с голям интерес състезанията за командно първенство на страната. Вземайки предвид този интерес, а също и обстоятелството, че състезанията дадоха ценен материал за теорията и практиката на шахматното изкуство, Руският шахматен клуб издаде в голям тираж специален бюлетин, в който са дадени всички играни при състезанията партии

ИЗ ДНЕВНИКА НА УЧАСТНИЦИТЕ В XI СВЕТОВНО ОТБОРНО ПЪРВЕНСТВО

Н. МИНЕВ и Р. БОБЕКОВ

На 3 септември вечерта

Пристигаме в Амстердам. Самолетът бавно слеза всред многоцветните светлини на милионния град. Вълнуваме се. Утре започва XI световно отборно първенство по шахмат, в което за първи път след 9 септември участва български отбор. Как ще се представим?

На летището ни посрещна нашият водач и капитан на отбора Божидар Божков, който ни съобщава, че сме в една и съща полуфинална група с Аржентина, Чехословакия, Канада, Италия и Ирландия. Само три тима от групата ще се класират за финала.

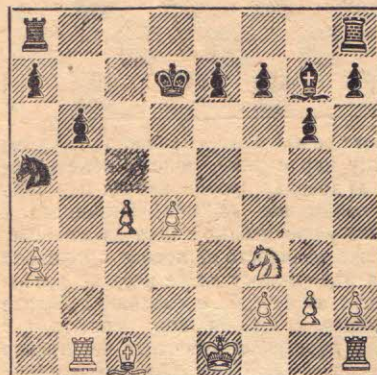
4 септември 1954 год. Първи кръг

Преди теглене на жребие то капитанът и треньорът на нашия отбор протестират пред директора на турнира доктор Рюб за това, че в нашата група неправилно са разпределени четири силни отбора. „А кои са тези отбори?“ — пита той. И като чува, че считаме и България за претендент за участие във финала по уста му заиграва усмивка. Той очевидно не ни смята за силни.

В четири часа в голямата спортна зала „Аполо хол“ са събрани отборите на всичките 26 участващи страни. Тук виждаме почти всички изтъкнати световни шахматисти — световния шампион Ботвиник, гротмайсторите Смилов, Керес, Бронщайн, Котов, Гелер, бавния световен шампион д-р Макс Еве, Найдорф, Щалберг, Глигорич, Сабо и др. Тегли се жребие. В първия кръг, който ще започне след 1 час, предстои да се срещнем с отбора на Италия. Фаворитите на групата ни Ар-

жентина и Чехословакия играят помежду си.

Още първия кръг нашият отбор поднася и първата голяма изненада — победа с разгромен резултат 3:5:0:5 над отбора на Италия. Интересно надигра в ендшпила Минев своя противник — известния международен майстор д-р Паоли (бели).

Изостанали в развитието, белите играят на уловки 1. c5 Tc8! (Не може 1... bc 2. Tb5 Kc4 3. Tb7+) 2. Tb5 Kc4 (Снеприятна заплата напр. 3.0—0 bc 4. dc Tab8) 3. Tb4 Kd6!! не може 4. O:3 bc 5. dc Oc3+. Черните печелят пешка, която впоследствие реализираха.

Напрегнато се разви борбата в последните минути в партията Бобекков—Скафарелли. За оставащите 12 хода в двустра позиция Бобекков имаше право да мисли само 1 минута, а неговият противник — 4. За да не рискува, капитанът на нашия отбор посъветва

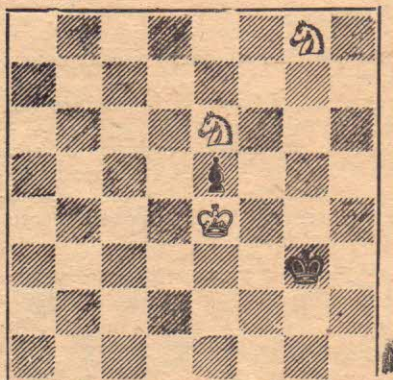
Бобеков, ако желае, да предложи реми, но последният решително отказа и създавайки атака на царското крило, уверено реализира . . . цайтнота на своя противник! На 39-ия ход в загубена позиция Скафарелли просрочи времето за обмисляне. Само на Норчия, който игра с бели фигури срещу Цветков упорито на реми, се удаде да избегне поражението.

След оспорвана борба Чехословакия и Аржентина завършиха 2:2, а Канада спечели също голяма победа от Ирландия 3:5:0:5.

От резултатите в другите групи уверено спечелиха своите срещи с по 4:0 СССР, Унгария, Швеция и Зап. Германия.

5 септември 1954 г. Втори кръг

Днес играем решителна за влизането ни във финала среща. Канадският отбор е съставен от 4 известни международни майстори: Яновски, Андерсон, Вайтонис и Богатирчук. До контролния 40 ход, след 5 часа упорита борба завърши само партията Вайтонис—Милев наравно. Анализът на отложените партии продължи до късно през нощта. На следния ден Минев спечели труден ендшпил срещу Яновски, но Андерсон се наложи над Нейкирх и с това борбата остана да се реши от партията Бобоцов—Богатирчук. Тази партия беше отложена в следната рядко срещана позиция:

Както е известно, ендшпилът два коня срещу цар е реми, понеже конете могат да доведат противниковия цар само до положение на пат! Позицията с пешка у противника е едно изключение, понеже наличието на ходове с пешката дава възможност да се избегне патът. Планът за печалба е следният: белите блокират с единия кон пешката, а с царя и другия кон отесняват черния цар в някой ъгъл. След това блокиращият кон идва на помощ и докато пешката излезе в дама, белите правят противникова цар мат. Бобоцов точно реализира:

73. Kf6 Cf2 74. Kd5 Ce2 75. Ke3 Cd2 76. Cf3 e4+ 77. Cf2 Cd3 78. Kf4+ Cd2 79. Kfd5 Cd3 80. Ce1 Cd4 81. Cd2 Cc5 82. Cc3 Cb5 83. Cd4 Cc6 84. Kf4 Cd6 85. Ke2 Cc6 86. Ce5 Cc5 87. Ce6 Cc6 88. Ce7 Cb6 89. Cd7 Cc5 90. Cc7 Cb5 91. Cd6 Cb6 92. Kd4 Cb7 93. Ke6 Cb6 94. Ke7 Cb7 95. Kc5 Cc8 96. Ce7 Cb8 97. Cd8 Cb7 98. Cd7 Cb8 99. Kb6 Cb7 100. Kc4 Ca7 101. Cc7 Ca6 102. Cc6 Ca7 103. Kd6 Ca6 104. Kb7 Ca7 105. Kc5 Ca8 106. Kd7. Черните се предават, тъй като мато-

вата мрежа е вече изплетена. Напр.: 106. . . Ca7 107. Kc5 Cb8 108. Cd7 Ca8 109. Ce7 Ca7 110. Kd5 e3 111. Kb6 e2 112. Kc8+ Ca8 113. Kd7 e1d 114. Kb6x.

Интересно е да се отбележи, че подобни ендшпили са се срещали и в практиката на гротмайсторите Смеслов и Лилиентал, но са завършвали наравно.

С тази важна победа българският отбор откри пътя си към финала.

6 септември 1954 г.

Използуваме днешния почивен ден, за да разгледаме Амстердам. Той е красив, старинен град, разположен на система от канали. Намира се на 8 метра под морското равнище, на земя, която холандците са отвоювали от морето. Посещаваме прочутия държавен музей, в който са събрани картини на старите холандски майстори. Възхищаваме се от знаменитата „Нощна стража“ на Рембранд.

7 септември 1954 г. Равна среща с Аржентина!

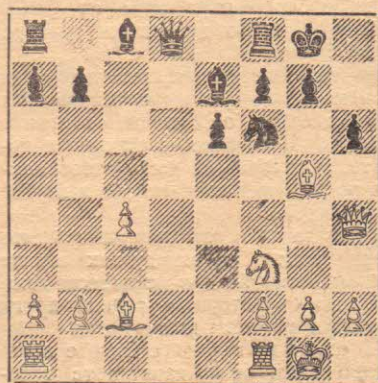
Срещу втория отбор в света ние се явихме напълно мобилизирани и постигнахме заслужен успех. Дълго време аржентинският гротмайстор имаше леко преимущество в ендшпила срещу Н. Минев. Както винаги, когато има преимущество, темпераментният Найдорф става от стола и пита първия от наблюдаващите майстори, в случая югославския гротмайстор Трифунович: — Е, как смятате, гротмайсторе, тази позиция печели ли се? Трифунович обаче хитро се усмихва: „Да, казва той, такъв ендшпил се печелеше, само че по времето на Капабланка.“ И наистина с точна игра Н. Минев направи наравно. В това време след красива жертва на фигура с наша победа завършва партията Росето—Бобеков. (Виж партия № 137). С това се разсейва и опасността при голяма загуба срещу Аржентина българският отбор да бъде настигнат и надминат от Канада. В малко по-добра позиция Цветков направи погрешна комбинация и загуби срещу Пано. След правилна игра от двете страни партията Болбочан—Милев завърши реми, с което и цялата среща завърши наравно.

10 септември 1954 г.

До този момент Чехословакия и България практически бяха осигурили участието си във финала. Затова в настоящия кръг централна беше срещата Канада—Аржентина. И в нея всички партии след 5 часа борба бяха отложени. На следната сутрин, при доиграването, по-рутинираният аржентински отбор успя да се наложи с 3:1. За това колко ожесточена бе борбата в тази среща говори най-добре фактът, че най-късата партия в нея беше 62 хода! В този кръг България леко се справи със значително по-слабата от нас Ирландия с 3:5:0:5 (Спечелиха Минев, Цветков и Бобоцов, наравно направи Нейкирх). Чехословакия също така убедително победи Италия с 3:1. Положението в

групата се изясни. Нашето влизане във финала практически бе вече осигурено. Сега започнахме да проявяваме по-голям интерес и към играта в другите групи и с любопитство да чакаме определянето на останалите финалисти.

Особено силно впечатлени ни направи леката и убедителна победа на съветския отбор, който печелеше партии след партия и среща след среща. За илюстрация ще покажем заключителната атака в партията Гелер—Папавлу (Гърция), в която съветският гротмайстор просто и ясно провежда заключителната атака:

В партията последва:

15. O:h6! gh 16. Д:h6 Да5 17. Kg5 e5 18. Oh7+ Cb8 19. Oe4+ Cg8 20. Tael Og4 21. Te3 Td8 22. Tg3 Td4 23. Ke6+! Предава се.

11 септември 1954 г. Последен кръг на полуфинала

Много често последният кръг в едно състезание е най-интересен и напрегнат. Не беше така обаче в днешния кръг, в който ние играехме с отбора на Чехословакия. И двата отбора си бяха осигурили достатъчен аванс, така че дори при загуба с 4:0 се класираха за финала. От друга страна всеки от отборите трябваше да мисли за тежката финална борба, която предстоеше. Това накара и двата отбора да играят без особена амбиция и четирите партии бързо завършиха наравно. Междувременно аржентинците спечелиха с 4:0 срещу Ирландия и се класираха на половин точка пред нас и Чехословакия. Радваме се, че се класираме за финалната група — в 12-те най-силни отбора, като оставяме автоматично 14 отбора зад нас. Поздравяват ни мнозина, познати и непознати, приятели на нашата Родина за заслужения успех. Особено сърдечно ни стискаат ръцете съветските състезатели и техният треньор и наш стар познат гротмайсторът Бондарески. „Отлично играхте“, казва Лилиентал и усилено записва нещо в бележника си. Някой от нас смутено отговаря: „Ние сме ваши ученици“. „Обаче добри ученици“ — е еднодушният отговор.

Попадаме случайно в този момент на директора на турнира д-р Рюб. „Не е ли жално, че отпада силният отбор на Канада?“, го питахме ние. Този път той няма какво да отговори и не се усмихва. Този път ние се усмихваме.

Продължава

№ 132. ИСПАНСКА ПАРТИЯ

Л. САБО (Унгария)

МИНЕВ

Световно отборно първенство — Амстердам, 1954 г.

Обяснения от Н. Минев

1. e4 e5 2. Kf3 Cc6 3. Ob5 f5 4. Kc3
Счита се от теорията за най-добро.
Друг добър ход в тази позиция е 4.
d3, но след 4... fe 5. de d6 6. 0—0

Н. Минев

Kf6 7. Kc3 Oe7 играта е равностойна без особени шансове за получаване преимущество и у двете страни. Слабо е 4. d4? fe 5. K:e5 K:e5 6. de c6 7. Oc4 Da5+ 8. Kc3 D:e5 9. O:g8 T:g8 10. 0—0 d5 11. f3 Od6 12. g3 Oh3 13. Te1 0—0—0! 14. fe Oc5+ 15. Цh1 de с печеливша атака у черните — Пеев—Минев, Републиканско първенство — 1953 г.

4... Kd4! Това интересно продължение, въведено у нас от Ст. Мечкаров, имаше това преимущество, че беше съвършено непознато за унгарския гротмайстор.

5. Oa4 Тук стои въпросът, къде трябва да отстъпи офицерът. Ако напр.: 5. Oc4, то просто 5... d6 6. K:d4 ed 7. Ke2 c6 с добра игра за черните. Ходът 5. Oa4 употребих и аз срещу Мечкаров—Републиканско първенство, 1952 г., където след 5... c6 6. K:e5 Df6 7. Kf3 fe 8. K:e4 K:f3+ 9. D:f3 D:f3 10. gf d5 11. Kg3 Oh3 черните получиха спечелена позиция. В тази партия

Сабо значително усили играта на белите.

5... c6 6. 0—0. Интересно е също така и предложеното от Р. Бобеков 6. d3, но струва ми се, че след 6... b5 7. Ob3 K:b3 8. ab d6 черните не стоят по-зле. На 9. d4 следва b4!

6... d6. Сега вече едва ли е добре 6... b5 7. Ob3 K:b3 8. ab d6 предвид 9. ef O:f5 10. d4 с усложнение вече в полза за белите поради темпото в повече.

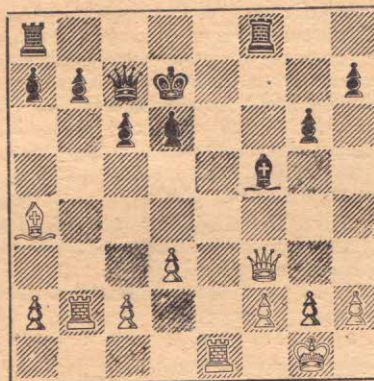
7. ef O:f5 8. K:d4 ed 9. Te1+ Цd7. Задължително. Ако 9... Oe7, то 10. Df3 Kh6 11. Kd5! и белите печелят.

10. Df3 Kh6 11. d3. Обективно най-силното. След 11. Ke4 d5! (He 11... Og4 12. Dd3!) 12. Kg3 Oe6 13. d3 Od6 черните получаваха силна атака.

11... dc 12. O:h6 g6! Единствена защита. При 12... Df6 белите разполагаха с извънредно силното продължение 13. bc!! gh 14. Tab1! и не се вижда защита от заплахата T:b7.

13. O:f8 cb. Огново най-неприятното за белите. На мен, разбира се, не ми се правеше продължението 13... T:f8 14. bc Da5 15. Tab1! D:a4 16. T:b7+ Цc8 17. Tee7 и черните с фигура в повече са изправени пред едва ли защитими матови заплахи.

14. Tab1 T:f8 15. T:b2 Dc7.

16. d4? Този на пръв поглед извънредно силен ход всъщност предоставя инициативата на черните и те вече не я изпускат до края. Необходимо беше 16. Teb1 b6 (Губи 16... Tab8 17. T:b7! T:b7 18. O:c6+! D:c6 19. T:b7+) 17. d4 O:c2 с два избора:

1. 18. D:c6+ D:c6 19. O:c6+ Ц:c6 20. T:c2+ с равен завършек или 2. 18. Dh3+ Of5 19. D:h7+ Цc8 20. Dh6 Цb7 (20... O:b1 21. D:f8+ Цb7 22. O:c6+!! D:c6 23. Df7+ Dc7 24. D:c7 Ц:c7 25. T:b1±) 21. Tc1 c5 с двустра игра.

16... Tae8! 17. Teb1 b5. Поставя бе-

лите пред неочаквани материални загуби.

18. d5. Жертвата на фигура 18. T:b5 cb 19. O:b5+ Цd8 20. O:e8 T:e8 21. Da8+ Oc8! е също така необидителна.

18... O:c2! Интересно е, че през почти цялото времетраене на острата „ръкопашна“ схватка черните бяха принудени да правят единствени, но затова пък печеливши ходове. Губеше сега например 18... ba 19. Tb7 Te1+ 20. T:e1 D:b7 21. dc+ D:c6 22. Te7+.

19. Dh3+ Of5 20. D:h7+. В този момент в правилния развой на партията се намеси грубо цайтнотът. Черните разполагаха с продължението 20... Цc8 21. D:c7+ Ц:c7 22. Oc2 O:c2 23. T:c2 a5 с явно по-добър завършек, но решиха, че в последващата двадесетходова „блиц“ партия ще е по-добре да разполагат с топ в повече. Заплахите на белите са временни.

20... Te7 21. dc+ Ce8 22. Dh6 O:b1 23. T:b1 ba 24. D:g6+ Цd8 25. h4 Tfe8 26. Df6 D:c6 27. h5 Цc7 28. Da1 Tg8 29. g3. Ако 29. Tc1, то 29... Te1+! 30. T:e1 D:g2×

29... Цd7 30. Dd4 Цc8 31. h6 Tge8 32. Db4 Tb7 33. Dg4+ Dd7 34. Dc4+ Цb8. Осигурили убежище за царя си, черните вече леко печелят.

35. Td1 De6 36. Df4 De5! 37. D:a4 Th8 38. Dh4 De6 39. h7 Tb:h7. Пред мат в няколко хода белите загубиха по време.

№ 133. ОРТОДОКСАЛНА ЗАЩИТА РАБАР (Югославия) НЕЙКИРХ

Световно отборно първенство — Амстердам, 1954 год.

Обяснения от Ол. Нейкирх

1. d4 Kf6 2. c4 e6 3. Kc3 d5 4. Og5 Oe7 5. e3 Kbd7. Вероятно още по-точно бе 5... 0—0, тъй като сега след 6. Dc2 черните попадат в система, много добре разработена от Рабар.

6. Dc2 c6 7. Td1. Извънредно неприятна и силна позиция на-топа, който оказва силеч натиск по линията „d“ и по тоя начин осуетява освобождаващите играта на черните ходове: e6—e5 и c6—c5.

7... b6 8. cd. Правилно решение. Белите преминават към карлсбадско построение в изгодна за тях позиция — при отслабена пешка „c6“ на черните и добро разположение на Td1.

8... ed 9. Od3 Kf8 10. Kge2 Ke6 11. Oh4. Едва ли е добро 11. O:f6 O:f6 12. O:h7, тъй като след 12... g6 13

О: g6 fg 14. Д: g6+ Цf8 черните имат достатъчна контраигра.

11. . . g6 12. f3. Белите подготвят пробив в центъра, съчетан с атака на царския фланг. Черните естествено трябва да се опитат да парират този план чрез контраигра в центъра.

12. . . 0-0 13. 0-0 0b7 14. 0f2. Невъзможно бе веднага 14. e4 поради незащитеността на пункта „d4“.

14. . . Kh5. Изиграно, с цел да се блокира полето „e4“ посредством 15. . . f5.

Ол. Нейкирх

15. e4. Първата част от своя план белите успяха да осъществят, но с цената на значително отслабване на пункта „f4“, което веднага се използва от страна на черните.

15. . . Khf4 16. 0e3 0g5. Черните засилват контрола на полето „f4“ и същевременно заплашват 17. . . Kh3+.

17. Dd2 K: d3 18. 0: g5 Д: g5 19. Д: d3 f5. Черните в никакъв случай не могат да допуснат придвижване на бялата пешка „f“ до „f5“; това би дало на белите решаваща атака.

20. ed. Правилно решение. Сега защитата на отслабената пешка „d5“ създава сериозни грижи на черните.

20. . . cd 21. f4. Иначе можеше да последва 21. . . f4 с фиксиране на слабия пункт „e3“.

21. . . Df6 22. Tfe1. Тъй като белите не успяха да осъществят своя план за организиране атака на царския фланг на черните, сега те се ориентират към заемане на линията „e“ и завладяване на пункта „e5“. Черните се стараят да затруднят този план, организирайки контраигра по линията „с“.

22. . . Tac8 23. g3. С този ход белите подготвят маневри с Ke2.

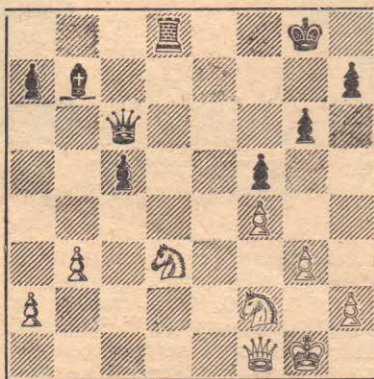
23. . . Tfd8 24. Kc1 Tc4 25. b3? Грешка. Белите вероятно погрешно преценяваха продължението 25. . . T: d4 26. T: e6 T: d3 27. T: f6 в своя полза, не забелязвайки незащитеността на Kc3.

25. . . T: d4 26. Df3 Kc5 27. Te5 T: d1+ 28. K: d1 d4. В резултат на погрешния 25-и ход на белите черните получиха свършено спечелена позиция.

29. Df1 Dc6 30. Kf2 d3 31. T: c5. Един-

ствено, тъй като не се вижда защита от запахата 31. . . d3—d2.

31. . . bc 32. Kc: d3

32. . . Td4. Цайтнотна грешка. Правилно беше 32. . . T: d3 33. K: d3 Dh1+ 34. Cf2 Д: h2+ 35. Cf1 (или Ce3) Д: g3+ с леко спечелен ендшпил за черните.

33. Ke5 Dd5 34. Kc4 Df3 35. Ke5 Dd5 36. Kc4 0a6. Неправилна идея. Необходимо бе да се поддържа натискът по диагонала „h1—a8“, напр. чрез 36. . . 0a8. Сега бялата дама успява да се активизира и реализацията се затруднява много.

37. Del 0: c4 38. bc T: c4 39. De8+ Cg7 40. De7+ Cg8 41. De8+ Cg7 42. De7+ Df7. Единствен ход. На 42. . . Cfh6 следва 43. Dh4+ Cg7 и позицията се повтаря три пъти, а след 42. . . Cfh8 белите постигат реми чрез вечен шах, напр.: 43. Df8+ Dg8 44. Df6+ Dg7 45. Dd8+ и т. н.

43. De5+ Df6. Не може 43. . . Cfh6 поради 44. g4! с опасни за черните усложнения, напр.: 44. . . Tc1+ 45. Cg2 Db7+ 46. Cg3 Tg1+ 47. Cfh4.

44. Dc7+ Cg8 45. Db8+ Cf7 46. Cg2 Tb4. Неточност. Много по-силно беше 46. . . Td4 с установяване контрол по линията „d“.

47. Dc8 c4. Черните успяват да възпрепятствуват активизацията на белия кон с цената на пешката „с4“.

48. a3! Tb2 49. Д: c4+ De6 50. Dc7+ De7 51. Dc4+ De6 52. Dc7+ Cg8 53. Cfh3 De2. Силната позиция на дамата и топа на черните им гарантират максимални шансове за победа.

54. Dd8+ Cg7 55. Dd4+ Cfh6 56. Df6 Td2. Защищавайки полето „d8“, черните препятствуват и 57. Dg5+, тъй като след 57. . . Cg7 бялата дама не може да се включи в играта.

57. a4 a5. Този ход поставя белите в цугцванг.

58. Df8+ Cfh5 59. Dc5 (липсва защита от мата) Df1 мат.

№ 134. СТАРОИНДИЙСКА ЗАЩИТА МИЛЕВ ПОРРЕКА (Италия)

Световно отборно първенство — Амстердам, 1954 г.

Обяснения от Здр. Милев

1. d4 Kf6 2. c4 g6 3. Kc3 0g7 4. e4 d6 5. f3 e5. Необичаен ход. Обикновено черните първо рокират и след това

осъществяват придвижването e7—e5, понеже сега чрез простата размяна 6. de de 7. Д: d8+ Ц: d8 8. 0e3 или 8. 0g5 белите си осигуряват минимално преимущество. Аз обаче предпочетох да запазя дамите, още повече че в сравнение с обикновените варианти тук се печели темп.

6. d5 0—0 7. 0g5! Малка тънкост. Този ход, неизгоден за белите при положение на пешката на e7, сега принуждава черните към хода h6 и белите печелят темп, нападайки я с Dd2.

7. . . h6 8. 0e3 c6? Идеята за разкриване на линията „с“ е отдавна опровергана. Следваше да се предпочете 8. . . Ke8 или 8. . . Kbd7.

9. Dd2 cd 10. cd Ke8 11. 0—0—0 Cfh7 12. g4. Насочено против придвижването 12. . . f5, на което сега би последвало 13. ef gf 14. Od3. Същият ефект би имал обаче и простият развиващ ход 12. Od3.

12. . . Od7? Начало на погрешен стратегически план. Черните се стремят на всяка цена да създадат атака посредством b7—b5—b4, но това се оказва неосъществимо. Трябваше да се играе 12. . . Kb8—d7—c5 и т. н.

13. Od3. И белите не намират най-силния план. По-точно бе 13. Cb1 Da5 14. Kge2 b5 15. Kc1 b4 16. K3e2 с последваше Kb3 и Tc1.

13. . . Da5 14. Cb1 Ka6. Не 14. . . b5 поради 15. K: b5. Сега запахата 15. . . Kb4 с размяна на важния белополюс офицер и провеждане на f7—f5 принуждава белите да отслабят позицията на царя си,

15. a3 K8c7 16. Dc1? Белите се увличат по илюзии — да хващат черната дама. Просто и добро беше 16. Tc1 b5 17. Ka2! Д: d2 18. 0: d2 Kc5 19. 0e3! K7a6 20. Oc2 и 21. b4.

Здр. Милев

16. . . Kc5! 17. Oc4. На 17. Oc2 следва 17. . . Kb5!

17. . . K7a6 18. Dd2. „Самокритика“! Ясно е, че 16-ият ход на белите е бил най-малко загуба на време.

